

Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se
ju.L6@regeringskansliet.se

Remiss av Europaparlamentets lagstiftningsresolution med förslag till rådets förordning om allmänna direkta val av ledamöter av Europaparlamentet och om upphävande av rådets beslut (76/787/EKSG, EEG, Euratom) och den akt om allmänna direkta val av ledamöter av Europaparlamentet som utgör en bilaga till det beslutet

Diarienummer: Ju2022/02132

Länsstyrelsens utgångspunkt

Länsstyrelsen i Västmanlands län (fortsättningsvis Länsstyrelsen) är regional valmyndighet. Länsstyrelsen beslutar om valdistrikt i länet, gör rättelser i röstlängd, sköter valnattsrapporteringen och svarar för den slutliga rösträkningen.

Länsstyrelsens yttrande kommer inte att behandla samtliga förändringar förslaget innebär utan tar sikte på frågor som avser den praktiska hanteringen av val till Europaparlamentet och som direkt kan komma att beröra Länsstyrelsen i sitt arbete. Länsstyrelsen kommer därför i yttrandet särskilt att kommentera enskilda bestämmelser i förslaget.

Allmänna synpunkter

Länsstyrelsen konstaterar att förslaget skulle innebära utökade skillnader mellan hur val genomförs nationellt och hur de genomförs till Europaparlamentet. Bestämmelserna förändrar tillämpningen av subsidiaritetsprincipen, då utgångspunkten tidigare varit att regleringen kring val i så stor utsträckning som möjligt ska ske på nationell nivå.

Länsstyrelsen anser att det är av vikt att valsystemet för val till Europaparlamentet är förståeligt och tillgängligt för väljarna för att få ett så högt valdeltagande som möjligt.

Länsstyrelsen är tveksam till huruvida åtgärderna som föreslås i alla delar är nödvändiga för att stärka den demokratiska och gränsöverskridande dimensionen i Europaparlamentsvalen. Förslaget innebär en ökad byråkrati och administration för valmyndigheterna och

Länsstyrelsen är därför även tveksam till om alla föreslagna åtgärder står i proportion till de effekter som ett genomförande skulle innebära.

Länsstyrelsen har även noterat att Konstitutionsutskottet i 2021/22:KU45 har funnit att flera av de föreslagna bestämmelserna berör sådana grundlagsfästa rättigheter som mötes- och föreningsfrihet samt tryck- och yttrandefrihet.

Upprättande av de nationella röstlängderna och den europeiska röstlängden (Artikel 9)

I förslaget anges att röstlängden för val till Europaparlamentet ska vara upprättad 14 veckor innan valdagen. Detta skiljer sig mycket från nu gällande tidsfrist om 30 dagar. Detta kommer för Länsstyrelsen innebära en markant större administrativ börda, då korrigerande av fel i röstlängd kan ske ända fram till valdagen. Det är Länsstyrelsens uppgift att kontakta andra myndigheter (Skatteverket, Migrationsverket) i ärenden om rättelse i röstlängd, och detta kan redan idag vara ett stort arbetsmoment.

Länsstyrelsen ställer sig tveksam till huruvida syftet med förslaget, att upptäcka och förhindra dubbel röstning, står i proportion till den utökade byråkratisering förslaget skulle innebära i praktiken.

Principer för att välja ut kandidater (Artikel 10 och 11)

Förslaget innebär att gemensamma miniminormer införs för upprättande av kandidatlistor. Arbetet med de politiska partiernas listor är idag ett omfattande och komplicerat förfarande. Länsstyrelsen ser att det kan vara problematiskt att ytterligare utöka administrationen kring kandidatlistorna.

Valsystemet (Artikel 12)

Då förslaget innebär att varje medborgare ska ha två röster som ska räknas innebär detta en utökad uppgift för Länsstyrelsen. Länsstyrelsen ställer sig även här tveksam till huruvida den otydlighet och byråkratiska börda förslaget skulle innebära skulle stå i proportion till syftet som skulle uppnås. Att valsystemet i större mån kommer att skilja sig åt vid val till Europaparlamentet i jämförelse med nationella val medför även en risk för en minskad förståelse hos medborgarna kring valsystemet, vilket i sin tur kan resultera i ett sänkt engagemang kring valet till Europaparlamentet.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av vikarierande landshövding Ulrica Gradin med jurist Johanna del Pino som föredragande. I den slutliga handläggningen har också chefsjurist Louise Klofelt, vikarierande länsråd Åsa Halldorf samt valsamordnare Hanna Odén medverkat.